

Utilitarizam

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 7 | Nivo: Filozofski fakultet Istočno Sarajevo

Утилитаризам (лат. utilitas = корист) је правац у философији морала, према коме је основни циљ људског живота и критеријум понашања – корист. Може бити индивидуални и социјални („максимална срећа максималног броја људи“). Најпознатији предтсавници, у теорији: Џереми Бентам и Џон Стјуарт Мил. Утилитаризам је подложен приговорима, јер занемарује друге битне мотиве моралног поступања.

Основне замисли утилитаризма потичу већ од Франциса Бекона. Систематски су их разрадили прије свега Џереми Бентам и Џон Стјуарт Мил. Са својим емпиријским полазиштем и својом прагматичком поставком утилитаризам је прије свега раширен у англосаксонском простору, али и изван овог простора има многе приврженике. Утилитаризам је позиција у етици према којој су заповјеђене оне радње које у дато вријеме обећавају да ће довести до највеће могуће користи (или највеће могуће среће, највеће могуће угодности) за највећи број оних којих се то тиче.

Утилитаризам је тиме теолошки, тј. циљно усмјерени облик етике. Утилитаризам је етичка теорија која сматра да је циљ моралности повећати укупну срећу у свијету тј. промицати опште добро. Ова теорија је у сукобу са тзв. деонтолошком етиком која сматра да се при дјеловању увијек требамо држати правила.

Према утилитаризму, „једино што је по себи добро јесте срећа, све остало добро је само у вјери у којој води срећи“. Дакле, једино што има интринзичну вриједност јесте срећа, остале ствари могу бити само инструментално вриједне и то у мјери у којој доводе до среће. „Једино што је по себи лоше јесте бол или патња, све остало лоше је само у мјери у којој доводи до боли или патње“.

Стога сва велика питања као што су: Шта је добро? , Шта треба чинити? , Како треба живјети? , Шта је смисао живота? , Чему треба тежити? , за утилитаристе имају једноставан и очит одговор, то је Срећа! Сасвим је јасно у чему се састоји етички исправно дјеловање: у максимизирању среће. Утилитаризам је напосто израз настојања да људима буде боље, да боље живе и да буду срећни. Утилитаристи сматрају да наше поступке требамо врновати искључиво по томе до колико среће доводе. Ако у датој ситуацији поступком А можемо довести до тридесет јединица среће, а поступком Б до четрнаест, јасно је шта требамо учинити, требамо учинити А. Ако поступком В можемо усрећити петнаест људи, а поступком Г усрећити двијестотине људи, јасно је шта требамо учинити, требамо учинити Г. Ове утилитаристичке интуиције сажете су у принципу највеће среће. Оно темељно у утилитаризму јесте највећа срећа, највћег броја људи. То је мисао која их води: што је могуће већем броју људи треба осигурати што је могућу количину среће. Стога, мото утилитаризма гласи највећа срећа највћег броја. То је, готово би се могло рећи, мантра утилитаризма. Тако принцип највеће среће, основни и заправо једнини принцип утилитаризма, гласи: „Чини оно што доводи до највеће среће највћег броја људи“. Принцип највеће среће је изузетно плаузибилан принцип, поготово у околностима у којима наше одлуке имају посљедице по великом броју људи. Што више људи има среће, то је добро по утилитаризму.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com